

ПРВА ЉУБАВ, Мирослав Антић,
Загреб, Младост, 1977.

Позајмљена књига

Збирку песама *Прва љубав* Мирослава Антића (1932–1986) позајмио сам из библиотеке. Трагови читања које су претходни читаоци оставили на њеним страницама речитије од свих написаних критика, боље од свих објављених приказа ове књиге, говоре о томе колико су млади некада волели, али и да данас воле његове стихове и да се у њиховој треперавости огледају као у огледалу. Иако не волим кад неко исписује љубавне поруке или се потписује на позајмљеним књигама, по белинама између строфа црта срца и цветиће, сада сам с пажњом разгледао те драгоцене записе читалаца. Они су, подстакнути Антићевим стиховима који су написани са дубоким разумевањем адолесцентског доба, тог тешког, али прелепог периода рађања неспокоја, слутњи и љубави, првих пољубаца, најискренијих надања, али и болних разочарања, самоиспитивања и страхова. Читајући их упоредо са стиховима поред којих су записани, схватио сам да ти млади људи, ни деца, ни одрасли, као што сам и ја сада, воле и разумеју поезију овог песника зато што је сам Антић разумео своје читаоце, ту буру у души детета загледианог у свет одраслих. Он то и истиче у посвети која претходи песмама:

Ово су твоје песме, Не питај како сам сазнао шта мислиш. Можда сам некада био: ти. Можда си и ти помало био ја. Можда смо заједно били цео свет.

То поверење са којим се млади препуштају стиховима Мирослава Антића заслужено је читавом овом и његовим другим књигама, свим његовим песмама о којима у обраћању на крају збирке *Прва љубав*, записује:

Моје песме нису песме, него писма сваком од вас. Оне нису у овим речима које читате, него у вама, а речи се употребљавају само као кључеви, да се откључају врата иза којих нека поезија, већ доживљена, већ завршена, већ много пута речена, чека затворена да је неко ослободи. Верујем да је тако, јер заправо песма само подстиче емоције које у нама већ остоје.

Мирослав Антић, Мика, како су га звали сви који су га волели, вероватно ни сам никада није у потпуности одрастао. Увек је личио на великог дечака, кога покрећу љубав, снови и чежња, али и бунт који је одлика младих душа које се не мире са постављеним

захтевима, очекивањима старијих или са прописаним правилима. Зато је највећи број песама у збирци *Прва љубав* посвећен снажном ковитлацу којим је обузета душа заљубљеног дечака или девојчице (*Плави чуперак*, *Тајна*, *Бачки корзо*, *Први танго*, *Најљубавнија песма* итд.), која је тако силна и дубока да може пресудно одредити читаву судбину човека. Све што се младом човеку тада дешава, другима може изгледати смешно и наивно. Али, песник препознаје те прве туге, стид, несигурност због којих се губи дејча безазленост и безбрижност. Он кроз монолошке и дијалогске стихове, мењајући ритам песме од спорог, баладичног до живог и разиграног, оживљава те запитаности и немире, који су нам, колико год да је свако од нас посебан, свима заједнички, Један од њих је чежња за даљинама, за непознатим и далеким, потреба да следимо неку идеју и да читавом животу дамо виши смисао. Иако често трагамо за идејом коју ни сами не можемо јасно одредити, а која је у чувеној песми именована као плава звезда, Антић нам сугерише да ћемо је, кад је пронађемо, сигурно препознати срцем.

Суочавајући се са телесним променама, са гласом који се мења, са својом преосетљивошћу (*Дрхтава песма*, *Кад би јастуци проговорили*), безразложним љутњама и сузама, али и смехом у који изненада прсну, лирски јунаци Мирослава Антића више не препознају сами себе (*Чудан је овај свет у мени*). Они желе да постану другачији, али ни сами не знају како то да постигну, па чак ни шта заиста желе:

*Не препознајеш боје априла.
Не препознајеш своје руке:
Изгледају ти као крила.
Не препознајеш своје огледало:
Из њега неко те чудан посматра,
Неко коме у даху миришу сунцокрети
И пламте образи као ватра.*

Песник зна да нам је, тако несигурнима избуњенима, а престрашенима да ту несигурност и збуњеност сви виде на први поглед, потребно охрабрење и зато нам у песми *Крила* поручује:

*Свако дете има крила,
Само мора да се сети
Где му расту сакривена
И – моћи ће да полети.*

Оно на шта нас, преплашене пред будућношћу и пред властитим осећањима, пред самоћом и неразумевањем које нас окружује, Антић опомиње, у књизи коју сам читао, неки претходни читалац је заокружио нацртавши једно велико срце:

*Важно је, можда, и то да знамо:
човек је жељен тек ако жели.*

*И ако себе целога дамо,
тек тада и можемо бити цели.*

*Сазнаћемо – тек ако кажемо
речи искрене, истоветне.*

*И само онда кад и ми тражимо,
моћи ће неко и нас да сретне.*

Управо та непосредност и нежност са којом се у стиховима, као да пише писмо неком блиском за чије немире има разумевање и утеху, обраћа читаоцу, учиниле су да све генерације Мирослава Антића доживљавају као вечитог песника љубави. О томе сведочи и примерак књиге позајмљен из библиотеке, али и речи познатог и мени драгог писца за децу, Антићевог земљака и пријатеља, чудесног Раше Попова који је записао:

Његов плави чуперак наставиће да мангупски леприша над челом хиљада младих људи.

И ја сам један од тог мноштва и, уместо оловком, сваку песму из ове књиге, заокружио сам својим срцем.